

Aktivnosti Misije u prevenciji porodičnog nasilja

#endVAW

Organizacija za evropsku
bezbednost i saradnju
Misija na Kosovu

Podrška za zdravstvene radnike u pogledu identifikacije, upućivanja i postupanja sa žrtvama nasilja u porodici

U aprilu i maju 2017. godine održano je pet radionica o identifikaciji, upućivanju i postupanju sa žrtvama nasilja u porodici. Preko 100 zdravstvenih radnika iz bolnica, hitnih službi i glavnih centara za porodičnu zaštitu, kao i predstavnici jedinica Policije Kosova za nasilje u porodici, prisustvovali su radionicama i naučili više toga o relevantnom zakonskom okviru, okviru politike i ulogama i odgovornostima zdravstvenih ustanova predviđenih *Standardnim operativnim postupcima za zaštitu od nasilja u porodici*. Učesnici su razgovarali i o primeni sporazuma između Ministarstva zdravlja i Kosovske koalicije sigurnih kuća za zaštitu prava žrtava; načinima za unapređenje mehanizama upućivanja, uzimajući u obzir pravo potencijalnih žrtava na poverljivost i zakonsku obavezu zdravstvenih radnika da prijave slučajeve nasilja u porodici; izazovima sa kojima se pružaoci usluga suočavaju; i psiho-socijalnom lečenju izvršilaca nasilja u porodici.

Radionice su organizovali Misija OEBS-a na Kosovu, Ministarstvo zdravlja i Policija Kosova, a održane su u Peći, Đakovici, Prištini, Prizrenu i Gnjilanu.

Sprečavanje rodno zasnovanog nasilja u školama

OEBS je organizovao pet informativnih skupova sa direktorima osnovnih i srednjih škola, kao i sa direktorima opštinskih odeljenja za obrazovanje, da bi se razgovaralo o obavezama prosvetnih ustanova u oblasti sprečavanja rodno zasnovanog nasilja u školama, u skladu sa *Standardnim operativnim postupcima za zaštitu od nasilja u porodici*. Tokom ovih skupova istaknuta je uloga prosvetnih ustanova u identifikaciji potencijalnih žrtava i prijavljivanju slučajeva Policiji Kosova-jedinicama za nasilje u porodici, kao i načini da se osmisle unutrašnji pravilnici za sprečavanje seksualnog uznemiravanja u školama i jačanje saradnje između nastavnika, roditelja i školskih psihologa.

Informativne skupove organizovali su Misija OEBS na Kosovu i Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije. Na njima se okupilo 135 direktora osnovnih i srednjih škola i direktora opštinskih odeljenja za obrazovanje iz različitih opština.

Zagovaranje održive podrške žrtvama nasilja u porodici

OEBS je tokom 2017. godine organizovao okrugla stolove sa centrima za socijalni rad, Jedinicom Policije Kosova za nasilje u porodici, međunarodnim organizacijama, organizacijama građanskog društva i predstavnicima relevantnih ambasada i kancelarija za vezu na Kosovu, da bi razgovarali o načinima za unapređenje zaštite i obezbeđivanja održive podrške žrtvama nasilja u porodici u regionu Prištine. Takođe, 26 predstavnika koji su prisustvovali događaju razgovarali su o tome kako da se ojača institucionalna podrška za sigurne kuće za žrtve nasilja u porodici i obezbedi neometani pristup uslugama sigurnih kuća za žrtve nasilja u porodici.

Obuka za sudije i tužioce

OEBS je podržao niz od pet obuka o slučajevima nasilja u porodici za sudije, tužioce, policijske istražitelje, zastupnike žrtava i socijalne radnike u regionima Gnjilane, Priština, Đakovica, Prizren i Mitrovica. Obuke koje su tokom aprila i maja 2017. godine održali instruktori kosovske Akademije pravde ponudile su uvid u Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, kao i u tehnike istrage i krivičnog gonjenja predviđene ovim zakonom.

Okrugli stolovi o slučajevima nasilja u porodici u pravosudnom sistemu

Okrugli stolovi za izgradnju kapaciteta održani su jula 2017. godine za 24 sudije, tužioca, policijska službenika, predstavnika centara za socijalni rad i zastupnika žrtava iz regiona Gnjilana i Uroševca, sa ciljem da se unapredi način postupanja u slučajevima nasilja u porodici. Okrugli stolovi su počeli izlaganjem o nasilju u porodici, a nastavili su se sa razgovorom između učesnika o karakteru slučajeva nasilja u porodici, posebno kulturološkim osobenostima i kompleksnosti u toku krivičnog gonjenja. Učesnici su zaključili da bi takvi slučajevi trebalo da se rešavaju sa prioriteto i, da bi sistem uspešno funkcionisao u rešavanju istih, sve uključene institucije bi trebalo da se pripreme profesionalno i poštuju odredbe zakona.

Praćenje suđenja: ocena odgovora pravosudnog sistema na rodno zasnovano nasilje

Praćenje i izveštavanje o slučajevima nasilja u porodici i načinu na koji ih institucije pravosudnog sistema rešavaju jedan je od programskih prioriteta OEBS-a. Praćenjem suđenja u vezi sa slučajevima nasilja u porodici OEBS ocenjuje način na koji institucije reaguju u takvim slučajevima i daje preporuke u pogledu korektivnih mera koje institucije treba da preduzmu da bi popravile stanje. Teško je utvrditi broj slučajeva nasilja u porodici u pravosudnom sistemu, pošto nasilje u porodici Krivičnim zakonikom nije predviđeno kao odvojeno krivično delo, već je raštrkano u više odgovarajućih krivičnih dela poput lakše telesne povrede, teške telesne povrede, pretnje, ubistva u pokušaju i prinude. Jedna od oblasti koja je povod za zabrinutost, a koja je zapažena tokom praćenja rada sudova, jeste blagovremeno donošenje i dostavljanje naloga za hitnu zaštitu kao mere za odvraćanje prestupnika od ponavljanja krivičnog dela. OEBS je pratio više od 50 sudskih sednica na kojima je donesen nalog za zaštitu. Pored toga, OEBS nastavlja da prati i redovno dobija najnovije informacije o datim slučajevima tako što se sastaje sa sudijama koje rešavaju predmete nasilja u porodici, sa zastupnicima žrtava i tako što posećuje sigurne kuće i druga odgovorna tela.

Podrška kosovskom Forumu žena sudija i tužilaca

OEBS je pružio podršku kosovskom Forumu žena sudija i tužilaca u organizovanju niza okruglih stolova o pravnom okviru koji se odnosi na sprečavanje nasilja u porodici i poteškoćama oko njegove primene u praksi. Okrugli stolovi su okupili aktere iz pravosudnog sistema, policijske službenike, sudije i tužioce, zastupnike žrtava, advokate odbrane i odgovarajuće opštinske službenike za rodnu ravnopravnost. Okrugli stolovi su poslužili svrsi da se ukaže na zajedničke probleme institucija koje su učestvovala i da se isti reše kroz dostupne pravne i institucionalne mehanizme za zaštitu, pomoć i rehabilitaciju žrtava, na način koji je najefikasniji. Takođe, OEBS je podržao Forum deleći njegov Katalog prava žrtava, kao sredstvo za upućivanje u kom se navode odgovarajuće vladine i nevladine agencije, aktivne na polju sprečavanja nasilja u porodici i rehabilitacije žrtava nasilja u porodici u svakom od pet regiona na Kosovu, kao i njihovi kontakt podaci, da bi žrtvama bilo lakše da traže pomoć.

Podrška Međuministarskoj radnoj grupi protiv nasilja u porodici

OEBS daje savete Međuministarskoj radnoj grupi protiv nasilja u porodici koja se sastoji od zamenika ministara, koordinatora protiv nasilja u porodici iz ministarstava i predstavnika međunarodnih organizacija i građanskog društva. Saveti su usmereni na značaj primene okvira politike protiv nasilja u porodici u delu koji se tiče zaštite i sprečavanja, identifikacije, upućivanja, koordinacije, zakona, istrage i postupaka, kao i rehabilitacije i reintegracije žrtava nasilja u porodici.

Sastanci podgrupa protiv rodno zasnovanog nasilja

OEBS je član podgrupe protiv rodno zasnovanog nasilja, koja je deo Grupe za bezbednost i rodna pitanja (GBR) i obuhvata predstavnike međunarodnih organizacija, građanskog društva i kosovskih institucija. Podgrupa je uspostavljena radi promovisanja, unapređenja i koordinisanja napora koji se ulažu u uvođenje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena na Kosovu, doprinosi bezbednosti i sigurnosti žena i muškaraca i naglašava da su žene jednaki doprinosioci i učesnici u oblikovanju bezbednosne politike i institucija.

Podrška kampanji Šesnaest dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja

Šesnaest dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja međunarodna je kampanja koja se održava svake godine od 25. novembra do 10. decembra da bi se protestovalo protiv nasilja nad ženama i devojčicama. U sklopu kampanje u 2017. godini, OEBS i Sektor Policije Kosova protiv nasilja u porodici organizovali su, za učenike viših osnovnih škola i kadar prosvetnih ustanova, četiri informativna skupa na temu nasilja u porodici i seksualnog uznemiravanja, na kojima se govorilo o načinu identifikacije, sprečavanju, upućivanju, prijavljivanju i razgovaranju o slučajevima nasilja u porodici i seksualnog uznemiravanja. Dodatni skupovi na iste teme održani su u pet opština na Kosovu sa otprilike 150 nastavnika. Osim toga, OEBS je izradio letke i podržao emitovanje televizijskih spotova radi podizanja svesti o rodno zasnovanom nasilju. Takođe, OEBS je podržao baletski performans pod nazivom „Jedan dan“, inspirisan stvarnim pričama žena sa Kosova, a koji je izveden da bi se pojasnilo nekoliko rodni pitanja kroz ples uz naraciju.

Podizanje svesti među mladim muškarcima o rodno zasnovanom nasilju

Rad na rodnoj ravnopravnosti često je ograničen na aktivnosti osnaživanja žena, ostavljajući muškarce po strani. Da bi se to promenilo, OEBS je tokom 2016. i 2017. godine realizovao projekat i angažovao muškarce i dečake na promovisanju rodne ravnopravnosti. U tom pogledu, OEBS je sproveo kampanje podizanja svesti i podržao organizacije građanskog društva koje rade sa dečacima i mladim muškarcima u školama na okončanju rodno zasnovanog nasilja. Takođe, uspostavio je partnerstvo sa Populacionim fondom Ujedinjenih nacija (UNFPA) radi sprovođenja prvog sveobuhvatnog istraživanja u domaćinstvima o stavovima i praksama muškaraca za veliki broj različitih tema u vezi sa rodnom ravnopravnošću. Velika pažnja posvećena je nasilju u porodici. Rezultati tog istraživanja – Međunarodnog istraživanja o muškarcima i rodnoj ravnopravnosti (IMAGES) – poslužiće kao osnov za zalaganje zasnovano na dokazima koje će se sprovoditi tokom 2018. god.

Planirane aktivnosti u vezi sa nasiljem u porodici tokom 2018. god.

Kampanja Šesnaest dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja kroz emitovanje dve televizijske debate i konferencije sa predstavnicima kosovskih institucija na visokom nivou radi razgovora o izazovima, novim obrascima i načinima daljeg postupanja u unapređenju i zaštiti prava žrtava nasilja u porodici.

Kampanje podizanja svesti i aktivnosti informisanja sa Policijom Kosova o rodno zasnovanom nasilju, ulogama šire javnosti i policije u davanju doprinosa promeni perspektiva i stavova po tom pitanju.

Podrška koordinatoru za nasilje u porodici/zameniku ministra pravde i Međuministarskoj radnoj grupi protiv nasilja u porodici u organizovanju pet jednodnevnih radionica sa ciljem da se unapredi koordinacija između relevantnih aktera u oblasti nasilja u porodici i pružalaca usluga, te da se unapredi zaštita žrtava nasilja u porodici.

Napredni programi obuke za predavače Policije Kosova o prvom odgovoru policije i pomoći žrtvama nasilja u porodici i seksualnog zlostavljanja, od kojih će se zatim očekivati da razgovaraju sa što više svojih kolega službenika i prenesu im stečeno znanje

Podrška za 25 jednodnevnih radionica sa Institucijom ombudsmana, centrima za socijalni rad, Koalicijom sigurnih kuća, Agencijom za rodnu ravnopravnost, koordinatorom protiv nasilja u porodici i relevantnim organizacijama građanskog društva sa ciljem da se izgrade održivi lokalni kapaciteti za praćenje i zalaganje u ime žrtava kršenja ljudskih prava, uključujući i žrtve rodno zasnovanog nasilja.

OEBS će tokom 2018. godine sprovesti Istraživanje o blagostanju i bezbednosti žena da bi došao do podataka i stvorio bazu dokaza o različitim oblicima nasilja nad ženama. Studija će obuhvatiti uzorak sa celog Kosova, a primenom metodologije Agencije EU za osnovna prava ispitaće nasilje nad ženama u konfliktnim i post-konfliktnim situacijama, čime će doprineti boljem kreiranju politike od strane institucija lokalnog i centralnog nivoa.

Misija OEBS-a podržava kosovske institucije, pružaoce usluga i predstavnike građanskog društva u njihovom radu na sprečavanju nasilja u porodici i delotvornijoj zaštiti prava žrtava nasilja u porodici. Takođe, organizuje aktivnosti za podizanje svesti o potrebi da se eliminiše rodno zasnovano nasilje.

0800 11112
#endVAW

Saznajte više o radu OEBS-a na prevenciji nasilja u porodici na
osce.org/mission-in-kosovo/human-rights
osce.org/mission-in-kosovo/gender-equality

Pratite nas na
facebook.com/oscekosovo
twitter.com/oscekosovo
instagram.com/oscekosovo
youtube.com/oscekosovo

